

Appen “VEIEN” – en veiledning

VEIEN er utviklet av Fredrikstad kirkelige fellesråd og Skrifthuset, som et verktøy for konfirmanter med behov for tilrettelagt undervisning. Ved å navigere mellom sju forskjellige “rom”, blir konfirmanten (heretter kalt “spilleren”) kjent med det som skjer ved gudstjenester og dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelse.

I appen er det to fortellere: Presten snakker BOKMÅL og diakonen NYNORSK. I mange moduler veksles det mellom de to fortellerne, men der teksten er lærestoff (liturgi og de ti bud) kan det velges mellom BOKMÅL eller NYNORSK. Den kvinnelige medliturgen kan også være en kateket. En diakon og en kateket bruker samme liturgiske drakt.

«Kirken er et hellig hus, en rasteplass på veien gjennom livet.»

«Inne i kyrkja er det òg ein veg. Han går frå døra, gjennom skipet og fram til koret. Langs heile vegen kan du velje songar og bønner.»

«Bli med inn og se hva som skjer.»

VEIEN kan brukes individuelt av konfirmantene, som støtte til undervisningen. Oppgaver og navigasjon er selvinstruerende og intuitiv. Men oppgavene kan også knyttes til felles aktiviteter og undervisning. Denne veiledningen gir tre innfallsvinkler til oppgavene i appen:

INNHold OG NAVIGASJON

Her gis det en oversikt over innhold i de forskjellige modulene, og hvordan oppgavene er bygd opp.

SAMMEN OM APPEN

Her finnes det forslag om hvordan noen av oppgavene kan brukes i undervisning.

AKTIVITET

Her gis det tips om hvordan tema i appen kan knyttes til andre aktiviteter i undervisningen.

I veiledningen brukes ikonene for å angi de tre innfallsvinklene til innholdet i appen. I selve appen har ikonene en annen betydning.

VEILEDNINGEN TIL SKJERM-VISNING

Veiledningen til hver modul i appen er skrevet over hele "oppslag": To sider som henger sammen, s.4-5 osv.

Slik gjør du det for å se riktig oppslag i SKJERM-VISNING:

- 1. Last ned veiledningen og lagre den på din egen PC, altså ikke bare åpne den i nettleseren.*
- 2. Åpne så dokumentet i ACROBAT READER, eller tilsvarende program.*
- 3. Velg så: VIS / SIDEVISNING / TO-SIDE-VISNING.
(View / Page Display / Two-Up)*

Innholdsfortegnelse

Om innhold og navigasjon	3
Døra / Veien inn	4
<i>Rommet</i>	4
<i>Lysgloben</i>	5
Døpefonten	6
<i>Dåpen</i>	6
<i>Troen og treenigheten</i>	7
<i>Forsakelsen og troen</i>	9
Tårnet / Bønn	10
<i>Fem-tegns-bønnen</i>	10
<i>Forbønn / Sukk og takk</i>	11
<i>Forbønn / Tekster i appen</i>	12
Bibelen	14
<i>Jesus stiller stormen</i>	15
<i>Jesus og Sakkeus</i>	16
<i>Påskemorgen</i>	17
Bordet / Nattverd	18
<i>Brød og vin</i>	18
<i>Vår Far i himmelen</i>	19
<i>En enkel nattverdliturgi</i>	20
Vinduet / Veien videre	22
<i>De ti bud</i>	22
<i>Dei ti boda (nynorsk)</i>	23
<i>Konfirmasjon</i>	24
<i>Bønn for konfirmanten</i>	25
<i>Bryllup</i>	26
<i>Bryllup som rollespill</i>	27
<i>Begravelse</i>	30
<i>Kirkegårdsvandring</i>	33
Taket / Ni sanger	34
<i>Her er vi Herre</i>	35
<i>Du er hellig du er hel</i>	36
<i>Når vi deler det brød</i>	37
<i>Jesus stiller stormen</i>	38
<i>Vi tenner lys i globen</i>	39
<i>Han skapte skogen</i>	40
<i>Deg være ære</i>	41
<i>Lysere enn ilden</i>	42
<i>Velsign vårt hus</i>	43

Om innhold og navigasjon

Spilleren kan navigere mellom SJU "rom" eller moduler ... ved å trykke på de FEM ROMMENE + TÅRN og TAK .

I veiledningen blir de rommene kalt MODULER.

I hver modul er det to eller flere oppgaver.

- 1) Døra (Veien inn)
Rommet + Lysgloben
- 2) Døpefonten
Dåpen + Trosbekjennelsen
- 3) Tårnet
Femtegnsbønn + Forbønn
- 4) Bibelen
Tre fortellinger fra Det nye testamente
- 5) Bordet
Brød og vin + Fadervår
- 6) Vinduet (Veien videre)
De ti bud + Konfirmasjon + Bryllup + Gravferd
- 7) Taket
Ni sanger

MODUL / OPPGAVER

Når en modul velges dukker NYE RUNDE KNAPPER opp under kirken.

AKTIV MODUL fremheves med FARGE, mens de andre blir GRÅ.

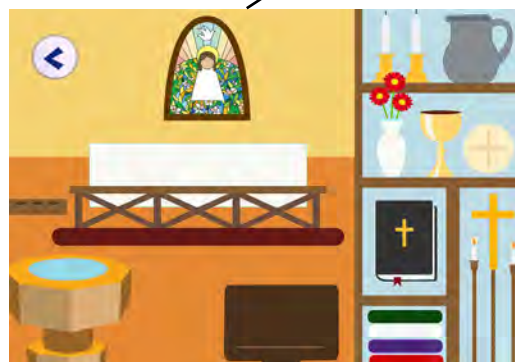
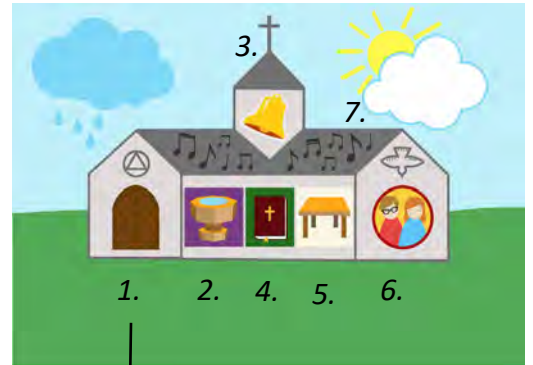

Alle spill kan avsluttes med TILBAKE-KNAPP

I noen spill kan man hoppe over en oppgave med FERDIG-KNAPPEN, og gå videre til neste nivå.

Se BIBELEN side 14
og DE TI BUD, side 22

Rommet

Lysgloben

Døra / Veien inn

Intro: «Du kan hjelpe til å sette frem tingene vi bruker.»

Intro blir ikke lest hver gang vi kommer tilbake til menybildet, bare når NY MODUL velges.

Rommet

INNHold OG NAVIGASJON

Når en "ting" i hylla blir berørt, sies tingens navn, f.eks. "VIN TIL NATTVERDEN". Tingen kan føres med fingeren fra hylla og til plassen der den hører hjemme.

Riktig plass blir markert. Hvis tingen slippes andre steder, glir den tilbake til hylla.

- To alterlys
- Nattverdbeger
- Brød / En stor oblat
- Duk (Én farge blir valgt tilfeldig)
- Dåpsmugge. Man kan IKKE helle vann i fonten her.
- Bibel
- Vase med blomster
- Prosesjonskors
- To prosesjonslys

Når alle TINGENE er på plass, forsvinner hylla til høyre, og lysgloben kommer til syne.

Én av tre lyder spilles som respons:

To musikknutter eller prest:

«I Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds Navn.»

Det kan ikke gjøres noe mer med tingene i dette rommet.

SAMMEN OM APPEN

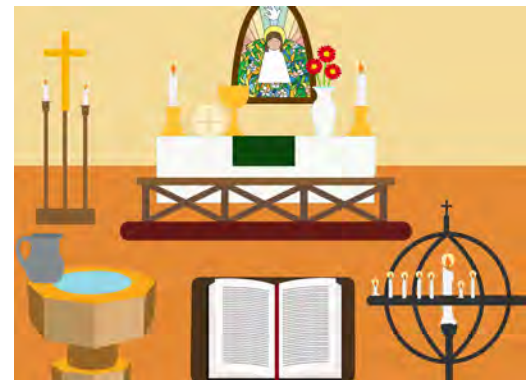
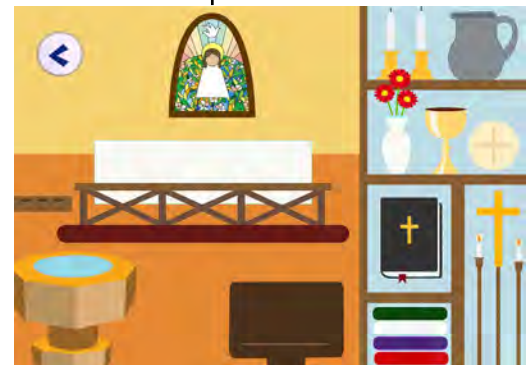
Dere kan samtale om hva tingene er og heter. Kanskje noen synes brødet ligner på en ball? Fortell om små og store OBLATER.

Ikke alle kirker har prosesjonslys og kors.

AKTIVITET

Dere kan finne de samme "tingene" i konfirmantenes egen kirke, og bli kjent med hva de brukes til.

Lysgloben

Intro: «Lyset i midten av globen kaller vi KRISTUS-LYSET. Du kan bruke KRISTUS-LYSET til å tenne ditt eget lys og be en bønn.»

Musikk i sløyfe under lystenning, fra sangen «Vi tenner lys fra globen vår»

*Det store lyset i midten brenner.
Små lys kan tennes ved at de dras til flammen
og settes på plass i globen.
Uendelig antall lys kan hentes.
Lysene brenner ned ...og slukner.
Gamle lys blir hele tiden erstattet av nye.*

SAMMEN OM APPEN

Samtale om LYSTENNING.

Når og hvor er det vanlig at vi tenner lys?

- På en grav.
- Ved et foto av en venn/slektning som er død.
- Ved et ulykkes-sted.

AKTIVITET

Samles i en sirkel rundt et lys og tenne f.eks. telys.

Samles rundt en lysglobe i kirken og tenne lys.

To alternativ:

- 1) Tenne et lys og nevne noe man vil be om.
- 2) Tenne et lys for hverandre.

Alle står i en ring rundt globen.

Alle får hvert sitt lys.

Én og én tenner et lys for den som står til venstre for seg, og sier: "Vi tenner et lys for (FORNAVN), Guds barn, vår bror / søster."

Dette forutsetter at gruppen kjenner navnene på hverandre, ...eller at det ledes på en trygg måte.

LITURGI

Lystenningen kan brukes som innledning til en andakt eller liturgisk samling. Da kan man fortsette med FEM-TEGNS-BØNNEN (s.8) og ev. KYRIE og GLORIA.

Døpefonten

Intro: «Dåpen er et møte mellom himmel og jord, mellom Gud og mennesker, mellom ånd og vann.»

Dåpen

INNHold OG NAVIGASJON

Intro: «Når vi gjør våre hellige handlinger, tror vi at Gud gjør noe med oss.»

«Vi trenger vatn, ein som kan døype, og ein fadder til å tenne dåpslyset.»

I modulen skjer dåpen som en animasjon, men den må "trigges" av spilleren i riktig rekkefølge:

- 1) Trykke på DÅPSKANNE, for å helle vann i døpefont.
- 2) Trykke på PREST, for å døpe.
- 3) Trykke på FADDER M/LYS, for å tenne dåpslyset.

Dåpslyset tennes i nytt BILDE, og man kommer så tilbake til døpefonten med en ny DÅPSKANDIDAT.

Nye FADDERE står ved fonten.
Dåp kan gjentas uendelig,
...og avsluttes med TILBAKE-KNAPP.

Hver gang dåpslyset tennes synges et vers.
Sangen kan avbrytes med FERDIG-KNAPP.

SAMMEN OM APPEN

Samtale om funksjonene i appen. "Hvem" har dere døpt? Babyer, ungdommer? Har dere sett at det ble forskjellige faddere? Hva er en fadder? Hvorfor bruker vi vann til dåp?

AKTIVITET

Dåp som rollespill: Dåpsdukke, foreldre, faddere.

Eller DÅPSPÅMINNELSE:

Konfirmantene kommer én og én frem til fonten.

Du spør: "NN, er du døpt til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn".

De svarer "ja",

....og legger hånden på kanten av døpefonten.

Du eller en medkonfirmant dypper tre-fingre-sammen i vannet, og tegner et korsmerke på håndbaken. Du sier: "Du tilhører den korsfestede Jesus Kristus, og skal tro på ham".

Samtal om hva det betyr å tro.

Den viktigste kristne betydning er "å ha tillit til".

Ulike dåpskandidater i tilfeldig rekkefølge

Troen og treenigheten

INNHold OG NAVIGASJON

Velg MÅLFORM.
 Prest: BOKMÅL
 Diakon: NYNORSK

«Dåpens hemmelighet er Den Treenige Gud.
 Gud Fader i himmelen. Jesus på jorden.
 Den Hellige Ånd hos meg.»

Trykk på **HJERTET** i midten. For hver gang kommer et **SYMBOL** ut. Stikkord fra **TROSBEKJENNELSEN** blir lest:

- Gud Fader
- den allmektige
- himmelens og jordens skaper
- Jesus Kristus
- Guds enbårne sønn
- født av jomfru Maria
- Den hellige ånd
- en hellig, allmenn kirke
- de helliges samfunn

Trekantene med symbol kan plasseres på riktig sted i den store trekanten, eller man kan trykke om igjen:

De ni symbolene kommer hele tiden i "sløyfe", og man kan velge om man vil se/høre dem flere ganger i sammenheng, før de plasseres på riktig sted.

MØRKE SKYER beveger seg hele tiden innover. De kan skyves tilbake med en fingerbevegelse. Skyene vil aldri dekke hjertet.

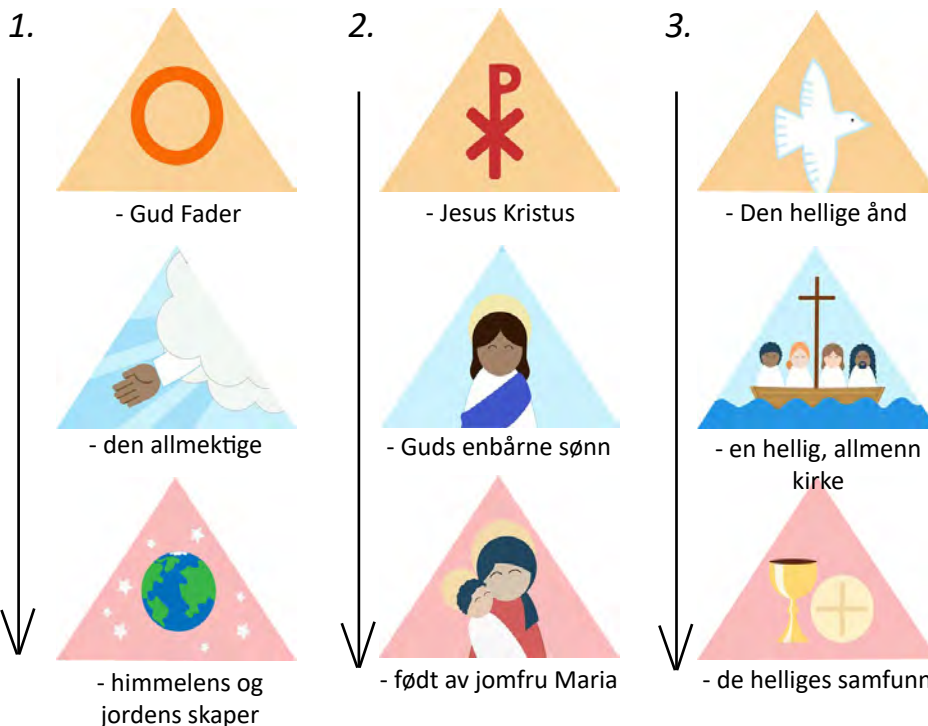

Symbolene kan bare plasseres der de hører hjemme:

GUD FADER / ØVERST I MIDTEN

VENSTRE / JESUS

HELLIG ÅND / HØYRE

Troen og treenigheten, fortsatt

SAMMEN OM APPEN

De ni symbolene kan sorteres og settes sammen til en stor trekant med samme bakgrunnsfarge, ROSA, GUL eller BLÅ. Dette gjøres ved å hoppe over noen symbol, og bare plassere de som har samme farge: ROSA, GUL eller BLÅ.

Noen spillere vil kanskje oppdage dette selv. Men man kan også prøve det ut sammen.

Hvis alle symbolene plasseres etter hverandre, vil man til slutt ende opp med en ROSA trekant. Omkvedet "Du er hellig" blir sunget. (Nos 287)

Dersom spilleren samler på én av de andre fargene, f.eks. ORANGE (ved å hoppe over de andre fargene, uten å plassere dem) blir ett vers fra "Deg være ære" sunget (Nos 197)

Dersom spilleren plasserer de BLÅ symbolene i den store trekanten, blir bordverset "Velsign vårt hus" sunget (Nos 763).

Spørsmål til samtale: Hvorfor er det et hjerte i midten?

1 Joh 4,8: "Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet."

1 Kor 13, 12-13:

"Nå ser vi i et speil, i en gåte, da skal vi se ansikt til ansikt. Nå forstår jeg stykkevis, da skal jeg erkjenne fullt ut, slik Gud kjenner meg fullt ut.

Så blir de stående, disse tre: tro, håp og kjærlighet. Men størst blant dem er kjærligheten."

AKTIVITET

Utforske symbol i konfirmentenes egen kirke. Kanskje også se / snakke om forskjellen mellom SKILT (f.eks "Nødutgang") og SYMBOL.

- Et skilt er entydig, ingen ting å diskutere. Løp!
- Et symbol skal skape et åpent rom for ettertanke.

*Du er hellig. Du er helhet.
Du er nærhet. Hele kosmos lover deg.
Hosianna, hosianna, hosianna,
hosianna, vår Gud!*

*Frykt ikke mere! Evig er han med.
Troens øye ser det: Han gir liv og fred.*

*Velsign vårt hus,
velsign vårt bord,
velsign den hele vide jord!
Velsign oss med din milde hånd,
Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd.*

Forsakelsen og troen

*Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger
og alt hans vesen.*

*Jeg tror på Gud Fader,
den allmektige, himmelens og jordens skaper.*

*Jeg tror på Jesus Kristus,
Guds enbårne Sønn, vår Herre,
som ble unnfanget ved Den hellige ånd,
født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus,
korsfestet, død og begravet,
før ned til dødsriket,
stod opp fra de døde tredje dag,
før opp til himmelen,
sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd,
skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.*

*Jeg tror på Den hellige ånd, en hellig, allmenn kirke,
de helliges samfunn, syndenes forlatelse,
legemets oppstandelse og det evige liv.
Amen.*

*Eg forsaker djevelen og alle hans gjerningar
og alt hans vesen.*

*Eg trur på Gud Fader, den allmektige,
som skapte himmel og jord.*

*Eg trur på Jesus Kristus,
Guds einborne Son, vår Herre,
som vart avla ved Den Heilage Ande,
fødd av Maria møy, pint under Pontius Pilatus,
vart krossfest, døydde og vart gravlagd,
før ned til dødsriket,
stod opp frå dei døde tredje dagen,
før opp til himmelen,
sit ved høgre handa åt Gud, den allmektige Fader,
skal koma att derifrå og døma levande og døde.*

*Eg trur på Den Heilage Ande, ei heilag, allmenn kyrkje,
eit samfunn av dei heilage, forlating for syndene,
oppstoda av lekamen og evig liv.
Amen.*

Tårnet / Bønn

Intro: «Du kan be med ord og med songar, med hendene og heile kroppen.»

Fem-tegns-bønnen

INNHold OG NAVIGASJON

Intro: «Fem-tegns-bønnen har sin egen faste rekkefølge.»

De runde ikonene nederst står alltid i lik rekkefølge.

Når de berøres høres noen STIKKORD:

- 1) Hånd opp: Kjære Gud.
- 2) Hender i kryss: Bevar oss
- 3) Hender sammen: Våre tanker
- 4) Hender frem: Led oss
- 5) Hånd til side: Se hverandre

De fem figurene dukker opp i tilfeldig rekkefølge hver gang modulen åpnes.

Spillere skal flytte personene, slik at hendene passer til ikonene under. Personene står tilfeldig plassert hver gang modulen åpnes. Noen ganger er det bare én som må flyttes. Andre ganger kan det være alle!

Når alle er på plass leses hele FEM-TEGNS- BØNNEN. Personene gjør samtidig bevegelsene med hendene.

- 1) Kjære Gud, du er hos oss. Tenn ditt lys i oss.
- 2) Kjære Jesus, du går med oss. Bevar oss i din fred.
- 3) Kjære Gud, du ser oss.
Ta imot våre tanker og stille bønner.
- 3) Kjære Jesus, du tar våre hender i dine.
Led oss på din gode vei.
- 4) Gode Hellige Ånd, takk for at vi ikke er alene.
Hjelp oss å se hverandre med kjærlighet.»

SAMMEN OM APPEN

Kanskje en samtale om "kroppss-pråk".

Hva kan vi gjøre med kroppen når vi ber?

- Folde hender.

- Knele (mange barn og unge kan ikke ordet "knele".

De sier heller "stå på huk".

- Prøv å be med hendene åpne foran deg.

Dette passer også under Fadervår: "Gi oss i dag ..."

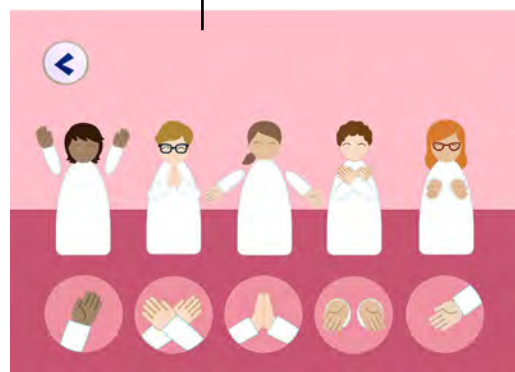
- Tegne seg med et korsmerke

Se mer om dette i SANGMODUL, "Velsign vårt hus".

AKTIVITET

Stå i en ring, se på hverandre og be FEM-TEGNS- BØNNEN.

Forbønn / Sukk og takk

Intro: «Du kan be til Gud når du er glad og når du er lei deg.»

Nye figurer kommer tilsyne mens kloden dreier rundt. Hver figur kan dras opp til ...
... den mørke skyen, og blir ett "SUKK".
... eller til den hvite skyen, og blir en "TAKK".

Til hver TING er det knyttet to "sukkebønner" og to "takkebønner". Bønnene blir lest når bildene havner i skyen. Noen på nynorsk og noen på bokmål.

Eksempel:

1) HUS / SUKK:

"Noen ganger er det vanskelig å ha søsken"

1) HUS / TAKK:

"Takk for familien min."

Se alle bønnene på neste side.

Etter hvert som kloden går rundt, kommer alle figurene på plass igjen. Slik kan man be om igjen, ...og avslutte med TILBAKE-KNAPP

SAMMEN OM APPEN

Det er ikke sikkert alle ungdommer er vant til å bruke verbet "å sukke", men de vet sikkert hva et sukk er. Det kan være ganske lite og stille, men likevel inneholde store opplevelser.

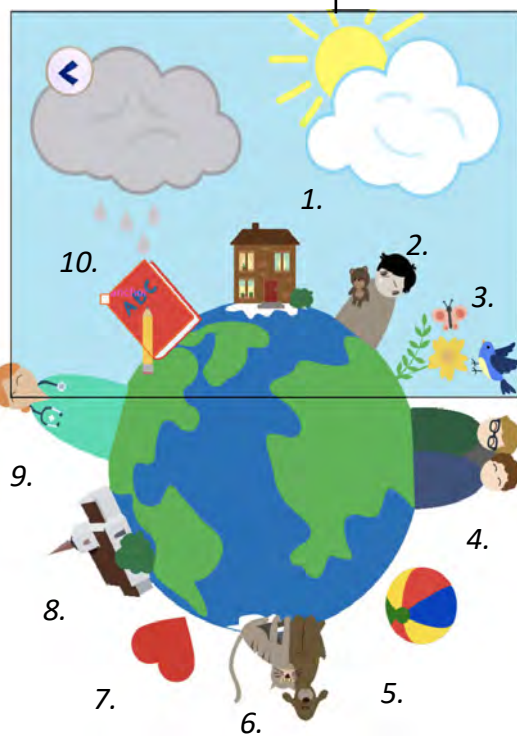

AKTIVITET

Skrive egne "sukk" og et "takk" på et ark.

Tegne egne "sukk" og "takk" på et ark.

Stå i en ring rundt lysgloben, tenne lys og fortelle om ett av sine "sukk" eller "takk", ...eller bare være stille.

Forbønn / Tekster i appen

Sukk

- 1) Noen ganger er det vanskelig å ha søsken.
 - 2) Vær hos meg når jeg er redd
 - 3) Pass på jorda vår
 - 4) Jeg ønsker gode venner
 - 5) Det er dumt at jeg ikke får være med
 - 6) Lær oss å bli snille mot dyrene
 - 7) Pass på mamma og pappa.
 - 8) Noen ganger er det kjedelig.
 - 9) Pass på dem som er syke
 - 10) Vær med meg når det er vanskelig på skolen
-
- 1) Pass på familien min
 - 2) I dag er eg lei meg
 - 3) Hjelp oss å ta vare på naturen
 - 4) Ver hos dei som er åleine
 - 5) Gjer slutt på mobbinga
 - 6) Det er dumt at dyr blir plaga
 - 7) Eg saknar ein kjærast
 - 8) Ver hos dei som ikkje kan gå i kyrkja
 - 9) Eg er redd for å bli sjuk
 - 10) Nokre gonger vil eg ikkje gå på skulen

Takk

- 1) Takk for familien min
- 2) Takk for dem som trøster
- 3) Det er deilig å være ute
- 4) Det er gøy å være sammen.
- 5) Det er fint når mange er sammen.
- 6) Glad for katten min
- 7) Glad for familien min
- 8) Takk for stillheten og musikken
- 9) Det er fint å få hjelp
- 10) Takk for lærerne mine

- 1) Takk for at vi kan ete oss mette
- 2) I dag er eg glad
- 3) Takk for naturen
- 4) Takk for vennene mine
- 5) Det er moro å leike
- 6) Takk for hunden min
- 7) Takk for kjærasten min
- 8) Takk for at eg kan kome til kyrkja
- 9) Takk for doktor og sjukepleiar
- 10) Takk for skulen min

Bibelen

Intro: «Noen leser fra Bibelen. Vi leser og lytter. Spennende fortellinger. Hemmelige ord. Mer enn vi forstår.»

INNHold OG NAVIGASJON

Bibel-modulen inneholder tre fortellinger fra evangeliene.

- Jesus stiller stormen
- Jesus og Sakkeus
- Påskemorgen

Til hver fortelling er det seks par memory-brikker. Brikkene ligger tilfeldig plassert med billedsiden ned, hver gang fortellingen velges.

Spilleren skal snu to brikker for å finne par. Når alle par er funnet, komme man videre til selve fortellingen. Hver gang en brikke blir snudd, leses et ord som hører til i denne fortellingen, f.eks "Hjelp", "Båten", "Stormen" osv.

Dersom to brikker IKKE er et par vendes de tilbake av seg selv.

Når alle parene er funnet, blir fortellingen lest, til bilder og en stilisert animasjon.

Spillet kan avbrytes med TILBAKE-KNAPPEN.

Man kan hoppe over memory-spillet, og komme direkte til fortellingen med FERDIG-KNAPPEN

SAMMEN OM APPEN

Memory-spillet kan brukes som konkurranse i en gruppe. Hvem bli først ferdig. Dette må selvsagt gjøres med skjønn og omtanke.

AKTIVITET

Alle de tre fortellingene kan dramatiseres i en gruppe. Et klede (fra babysangen?) kan være storm. Eller fire-seks konfirmanter kan holde hverandre i hendene og forme en båt, som kan duve i bølgene, mens Jesus og to andre kan være ombord, Prekestolen kan være treet Sakkeus klatrer opp i, osv.

Dersom slike dramatiseringer gjøres i kirken, er det meningsfullt å bruke kirkerommets arkitektur bevisst. F.eks at alteret er stedet der fortellingen avsluttes.

- "Båten" kan bevege seg dit.
- Festen hjemme hos Sakkeus kan skje rundt alteret.
- Den oppstandne Jesus kan stå ved alteret. Jesus bør ikke spilles av presten/den voksne.

Jesus stiller stormen

«BÅTEN»

Jesus og disiplene seiler over sjøen.

«SOVNER»

Jesus sovner i båten.

*Da kommer det en storm.
Bølgene er store.
Båten tar inn vann.*

«STORMEN»

Disiplene blir redde og vekker Jesus.

«Mester vi går under,» sier de.

Jesus våkner.

Jesus reiser seg og truer bølgene.

«HJELP»

Sjøen blir blikk stille.

*Disiplene spør hverandre:
«Hvem er Jesus?
Han er sterkere enn stormen.»*

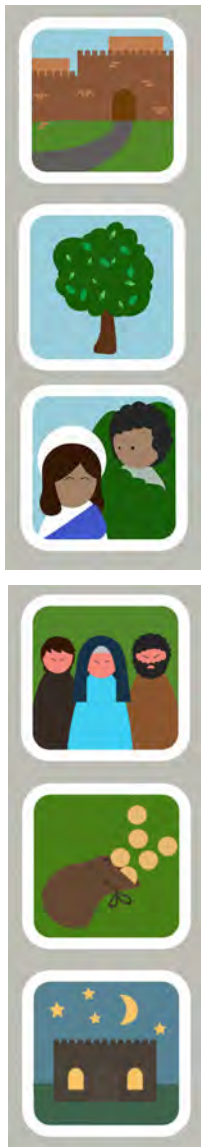
«JESUS»

(Mark 4,35-41)

«STILLE»

Jesus og Sakkeus

«JERIKO»

Jesus kjem til Jeriko.
Der bur Sakkeus.

Sakkeus er veldig rik,
men han er liten av vekst!

«TREET»

Han klatrar opp i eit tre
for å sjå betre.

Jesus stoppar ved treet.

«VENNER»

Jesus ser opp og seier:
«Kom ned, Sakkeus.
I dag vil eg besøkje deg.»

Folk blir sinte.
Sakkeus er ein skurk
og ein syndar.

«SINT»

Men Sakkeus blir glad.

Han angrar og seier:
«Halvparten av alt eg eig,
vil eg gi til dei fattige.»

«ANGRE»

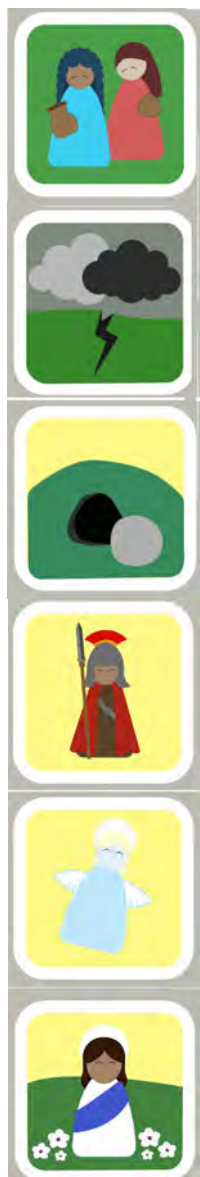
Jesus seier: «I dag er frelse komen
til Sakkeus og heile hans hus.»

(Luk 19,1-10)

«GLEDE»

Påskemorgen

«Påskemorgon»

Ved soloppgang kjem det nokre kvinner til Jesu grav.

Då ser dei ein engel som rullar steinen vekk frå grava.

Jorda skjelv.

Vaktene skjelv og svimar av.

*Engelen seier til kvinnene:
«Jesus er ikkje her. Han har stått opp.»*

«Jordskjelv»

«Grava»

Kvinnene spring bort, redde, men jublande glade. Jesus kjem mot dei. «Ver ikkje redde», seier han.

«Vaktene»

«Gå og fortel vennene mine at dei òg skal sjå meg.»

Kvinnene kneler, omfamnar føtene hans og tilber Jesus.»

(Matt 28,1-10)

«Engelen»

«Tru»

Når fortellingen er ferdig, kan flere av blomster-knoppene berøres, slik at de springer ut.

Bordet / Nattverd

Intro: «Nattverd er et lite måltid med et stort innhold.»

Brød og vin

INNHold OG NAVIGASJON

Intro: «Jeg gjør Guds vilje, sa Jesus.
Han brøt brødet. Gud vil at alle skal få,
og at vi skal dele med hverandre.»

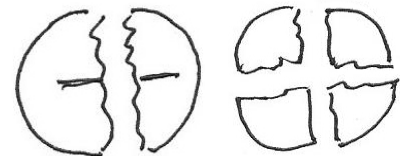
Musikk i sløyfe fra sangen «Når vi deler det brød..»

Den store OBLATEN blir delt – først i to, så i fire – når spilleren berører den. Bitene kan så deles ut til hver av dem. Et felt foran hver av dem viser hvor biten kan plasseres: “Dette er Jesu kropp”.

I neste bilde kan en bit av brødet dypes i begeret med vin. “Dette er Jesu blod.”

Tilbake i gruppebildet er FIRE NYE PERSONER samlet rundt en ny oblat, som igjen kan deles.

Slik kan utdelingen fortsette, til den avbrytes med TILBAKE-KNAPP

Berør brødet:
Det knekkes i to.

Berør hver halpart:
De deles igjen

SAMMEN OM APPEN

Samtale om utdelingen. Har de delt ut til mange?
Har de vært med på nattverd?

AKTIVITET

Vise frem små oblater.
Vise frem en stor oblat, dersom dere har.
...eller et “polar-brød”, som dere kan dele i gruppen.

“Brødsbrytelse” er en valgfri og meningsfull del av kirkens nattverdliturgi, som kan *sies* selv om den ikke *gjøres*: “Brødet som vi bryter, gir oss del i Kristi kropp. Fordi det er ett brød, er vi alle én kropp.”

La dem smake på oblat og vin.

Å feire nattverd.
Se enkel nattverdliturgi s.20-21

Vår Far i himmelen

Velg målform:
BOKMÅL
eller NYNORSK

Intro: "Vår Far i himmelen."

Sju "medaljonger" ligger i en haug under regnbuen. De skal flyttes til de markerte feltene i regnbuen. Riktig farge angir riktig plassering. En kortversjon av de sju bønnene blir lest.

- 1) La navnet ditt helliges.
- 2) La riket ditt komme.
- 3) La viljen din skje på jorden.
- 4) Gi oss i dag vårt daglige brød,
- 5) Tilgi oss vår skyld.
- 6) La oss ikke komme i fristelse,
- 7) Frels oss fra det onde.

Når alle symbolene er plassert, kommer JORDKLODEN til syne, og FADERVÅR blir lest i sin helhet.

**«Vår Far i himmelen.
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld,
slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt, og makten og æren i evighet.
Amen.»**

SAMMEN OM APPEN
Be bønner sammen, mens dere ser på bildet av regnbuen, før dere trykker TILBAKE-KNAPP.

Samtale om de sju bønnene i Fadervåret.
Hvor mange av dem handler om å "FÅ NOE" (ting)?
Hva ber vi da om å få?

- AKTIVITET**
Stå i en sirkel. Be Fadervår
- 1) ...med hendene sammen.
 - 2) Bønn 4: Hold hendene frem / åpen håndflate opp.
 - 3) Bønn 5-6: Hold høyre hånd mot hjertet.
 - 4) For riket er ditt... Løftede hender / håndflater opp.

**Vår Far i himmelen!
Lat namnet ditt helgast.
Lat riket ditt koma.
Lat viljen din råda på jorda slik som i himmelen.
Gjev oss i dag vårt daglege brød,
og tilgjev oss vår skuld,
slik vi òg tilgjev våre skuldnarar.
Og lat oss ikkje koma i freisting,
men frels oss frå det vonde.
For riket er ditt og makta og æra i all æve.
Amen.**

En enkel nattverdliturgi

Den beste måten å lære om nattverden er å delta.
Slik oppdager vi mer og mer hva ordene og handlingene betyr.

Det kan brukes forskjellige nattverdbønner, men byggeklossene og rekkefølgen er den samme. Her følger "NATTVERDBØNN F", en kort variant til bruk ved spesielle anledninger.

*Prest: Herren være med dere.
Alle reiser seg og svarer:
Og med deg være Herren.*

*Prest: Løft deres hjerter.
Alle: Vi løfter våre hjerter til Herren.*

*Prest: La oss takke Herren vår Gud.
Alle: Det er verdig og rett.*

Innledende lovprisning – Prefasjon

*Prest: Gode Gud, du har skapt oss og kalt oss ved navn.
Du åpner din hånd og metter alt som lever med det gode.
Sammen med din menighet i himmelen og på jorden
lovsynger vi ditt hellige navn:*

Hellig – SANCTUS

*Alle: Hellig, hellig, hellig, er Herren Sebaot.
All jorden er full av din herlighet. Hosianna i det høyeste.
Velsignet være han som kommer i Herrens navn.
Hosianna i det høyeste.*

*Prest: * Vi takker deg for Jesus Kristus, vår frelser. Han er det levende brød som kommer ned fra himmelen og gir verden liv.
Vi ber deg: Send din Ånd over oss og disse gaver, så vi kan ta imot Jesus Kristus i brødet og vinen.*

** Noen av bønnene kan deles mellom presten og en medliturg.*

Innstiftelsesordene – VERBA

Prest: Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han et brød, takket, brøt det, gav disiplene og sa: Ta imot og spis! Dette er min kropp som gis for dere. Gjør dette til minne om meg. Likeså tok han begeret etter måltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle av det! Dette beger er den nye pakt i mitt blod, som utøses for dere så syndene blir tilgitt. Gjør dette så ofte som dere drikker det, til minne om meg.

Mysterium

*Prest: Stort er troens mysterium.
Alle: Kristus døde.
Kristus stod opp.
Kristus skal komme igjen.
Ham være ære for kjærligheten som er sterkere enn døden.*

*Prest: Sammen med alle dine barn ber vi den bønn
som din Sønn har lært oss:*

*Alle: Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt
og makten og æren i evighet.
Amen.*

Fredshilsen – PAX

Prest: Guds fred være med dere.

Alle: Guds fred være med deg.

Brødsbrytelse

*Prest: Brødet som vi bryter, gir oss del i Kristi kropp.
Fordi det er ett brød, er vi alle én kropp.*

Du Guds Lam – AGNUS DEI

*Alle: Du Guds Lam, som bærer verdens synder,
miskunne deg over oss.*

*Du Guds Lam, som bærer verdens synder,
miskunne deg over oss.*

*Du Guds Lam, som bærer verdens synder,
gi oss din fred.*

Utdeling

Prest: Kom, for alt er gjort ferdig.

Kristi kropp, gitt for deg. Kristi blod, gitt for deg.

eller: Dette er Jesu legeme. Dette er Jesu blod.

*De som kommer fram og viser at de ikke skal motta nattverden,
velsignes med håndspåleggelse eller korstegning.*

*Prest: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss
sin kropp og sitt blod som han gav til soning for alle våre synder.
Han styrke oss og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv.
Fred være med dere.*

Takkebønn

Prest: Trofaste Gud,

*du som i dåpen har gitt oss barnekår og gjort oss til arvinger i ditt
rike. Vi takker deg for dette måltidet, hvor du har gitt oss syndenes
forlatelse og fornyet i oss troen på dine løfter. Vi ber deg: Styrk oss
ved din Ånd til vitnesbyrd og tjeneste.*

Vinduet / Veien videre

Intro: «De hellige handlingene minner oss om at hele livet er hellig. Gud er hellig. Du er hellig.»

De ti bud

Velg målform:
BOKMÅL
eller NYNORSK

INNHOOLD OG NAVIGASJON

Intro: «Dei ti boda lærer oss kva som er rett og gale. Boda lærer deg òg å be om tilgiving og å vere open for Guds nåde.»

Budene presenteres med 10 par memory-brikker, tilsvarende BIBEL-MODULEN.

Når hver brikke snus, blir det lest et stikkord, som henger sammen med budet: "Gud", "Tro", "Hviledag" osv.

Man kan hoppe over memory-brikkene med VIDERE-KNAPPEN.

Når alle de ti parene er funnet, blir alle ti bud lest i sammenheng:

1. Du skal ikke ha andre guder enn meg.
2. Du skal ikke misbruke Guds navn.
3. Du skal holde hviledagen hellig.
4. Du skal ære din far og din mor
5. Du skal ikke slå i hjel
6. Du skal ikke bryte ekteskapet
7. Du skal ikke stjele
8. Du skal ikke tale usant om din neste
9. Du skal ikke begjære din nestes eiendom
10. Du skal ikke begjære din nestes ektefelle eller hans arbeidsfolk eller andre som hører til hos din neste.

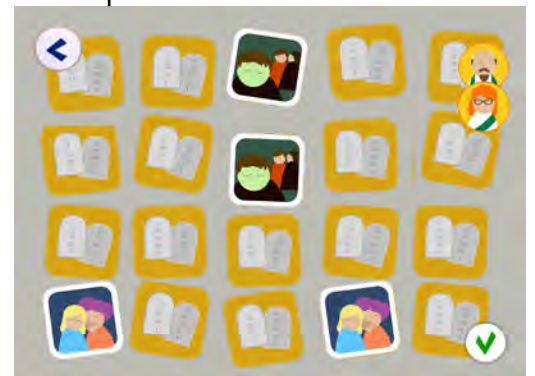
SAMMEN OM APPEN

Etter at spillerne har gjort seg kjent med modulen, og hørt alle budene, gå tilbake til memory-oppgaven. Hør stikkordet til hver brikke sammen, og spør om noen husker budet. Stopp opp ved "NOK FOR ALLLE" til 9. bud. Samtal om hvorfor dette stikkordet er brukt. Hva vil det si "å begjære".

AKTIVITET

Quis: Se brikkene og si budet. Det vil bli lagt ut noen bildefiler til nedlasting på Skrifthusets nettsider.

"Nok for alle"

Dei ti boda (nynorsk)

1.
"Gud"	6.
"Kjærligleik"
2.
"Tru"	7.
"Stjele"
3.
"Kviledag"	8.
"Sanning"
4.
"Familie"	9.
"Nok for alle"
5.
"Respekt"	10.
"Sjalusi"

1. Du skal ikkje ha andre gudar enn meg.
2. Du skal ikkje misbruke Guds namn.
3. Du skal halde kviledagen heilag.
4. Du skal ære far din og mor di.
5. Du skal ikkje slå i hel.
6. Du skal ikkje bryte ekteskapet.
7. Du skal ikkje stele.
8. Du skal ikkje tale usant om nesten din.
9. Du skal ikkje trå etter eigedomen til nesten din.
10. Du skal ikkje trå etter ektefellen til nesten din, eller arbeidsfolka hans eller andre som høyrer til hjå han.

Konfirmasjon

INNHold OG NAVIGASJON

Intro: «Kom nå frem til Herrens alter, så vi kan be for hver enkelt av dere i Jesu navn.»

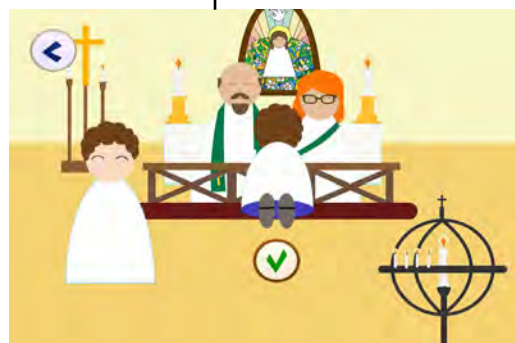
Konfirmanten skal flyttes frem til alteringen.
KNAPP-NED: Konfirmanten kneler.

Prest og kateket bøyer seg frem og ber vekselvis én av SEKS BØNNER.
Mens bønnen bes, skal det tennes lys i nytt bilde av LYSGLOBEN.

Lysene kan "plasseres" hvor som helst i bildet, men i fortsettelsen vil lysene alltid bli plassert fra venstre mot høyre i lysgloben.

Lys må tennes for å komme videre.
Tilbake ved alteringen står en ny konfirmant.
Personene kommer i tilfeldig rekkefølge.
Seks bønner gjentas i sløyfe.
Se de seks bønnene på neste side.
Handlingen kan gjentas i det uendelige, men det er bare plass til åtte lys i globen.

Bønn for konfirmanten

Bønnene i VEIEN er en bearbejdet utgave av forslag til nye bønner som forelå fra Kirkerådet høsten 2019.

Endelig utgave av 11 (?) nye bønner til konfirmasjons-gudtjenesten ventes etter Kirkemøtet i 2021.

PREST

«Kjærlighetens Gud, vi takker deg for livet og at du tok imot oss i dåpen. Styrk oss med din hellige Ånd. Gi oss kraft til å leve i kjærlighet og tro.»

KATEKET/DIAKON

«Gud, du som gir håp, takk for dåpen, der vi vart teikna med krossmerket. Gi oss ei trygg og tillitsfull tru. Velsign og bevar oss i Jesu Kristi namn.»

PREST

«Gud, vår skaper, vi takker deg for nådens vann i dåpen. Styrk oss med din hellige Ånd. Gi oss håp og tro, og bevar oss i din kjærlighet.»

KATEKET/DIAKON

«Trufaste Gud, vi takkar deg for at du tok imot oss i dåpen. Lat di miskunn vere ei kjelde til trøyst og glede. Velsign og bevar oss i Jesu Kristi namn.»

PREST

«Evide, treenige Gud, takk for at vi i dåpen har fått et hjem i din kirke. Styrk oss med din hellige Ånd. Kom med ditt lys, også i dager som er mørke.»

KATEKET/DIAKON

«Miskunnsame Gud, takk for at vi er skapte i ditt bilete og høyrer til hos deg. Styrk oss med din heilage Ande og gi oss ei tru som ber gjennom livet.»

SAMMEN OM APPEN

Forklar ordet "Herrens alter".

AKTIVITET

Øve til konfirmasjon.

Bryllup

INNHold OG NAVIGASJON

Bruremarsj /piano i sløyfe.

I denne modulen kan det gjøres fire oppgaver i fri rekkefølge. Når disse er utført avsluttes bryllupet utenfor kirken.

1. Velge par.

Klikk på bruden til venstre, og velg mellom FIRE PERSONER, én mann og tre damer. Klikk på brudgom til høyre, og velg mellom tre menn og én dame. Det er altså mulig å velge likekjønnede par.

2. Kysset

Klikk på HJERTE mellom de to.

3. Velge ringer

Klikk på pute med RINGER. Velg én ring til hver hånd. Flere ringer kan prøves. Den siste blir sittende på fingeren. Klikk på HJERTET tilbake til det rommet.

4. Tenne to lys

Klikk på LYSGLOBEN

Når alle oppgavene er utført avsluttes modulen av seg selv utenfor kirken. Paret som er blitt valgt, sitter på motorsykkelen!

Spilleren kan klikke på blomster-knoppene, som da vil åpne seg.

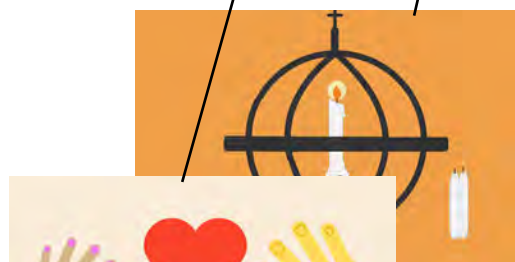
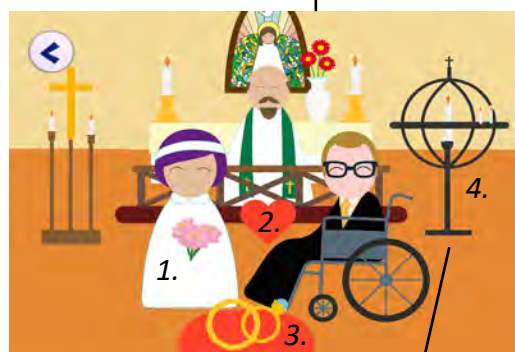

SAMMEN OM APPEN

Spørre om konfirmantene har oppdaget hva de kan gjøre i denne modulen:

- Velge par / Klikke på brud og brudgom.
- Kysse hverandre / Klikk på HJERTE mellom de to.
- Velge ringer / Klikk på pute med RINGER.
- Tenne to lys / Klikk på LYSGLOBEN

Samtale om vielse av likekjønnede.

Bryllup som rollespill

AKTIVITET

Det kan være spennende å gjennomføre en vielse som rollespill. Dette kan gjøres på en *morsom og meningsfull måte*, som kan ufarliggjøre temaet. For mange med ulike former for funksjons-hemming kan bryllup og samliv være et vanskelig tema.

Målsetting for rollespillet er at de skal oppleve verdien av gi hverandre gode løfter.

Velg ut to frivillige til et par, to jenter, to gutter eller blandet.

Velg også to forlovere.

Vær tydelig på at dette ikke skal være en “kjærestegreie”, men bare et rollespill om løfter som varer lenge. Samtidig får man også lære hvordan et bryllup foregår.

De to som melder seg bør også tas til side og få vite *at de kommer til å bli spurt om vennskap, og ikke kjærlighet. Se neste side*. Resten av gruppa skal ikke vite dette.

Fire stoler plasseres i koret. Forlovere tar plass på to av dem.

Paret kommer inn i prosesjon. Presten ønsker velkommen:

INNLEDNINGEN

*Prest: I Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn:
Vår skaper, frigjører og livgiver.*

Kjære _____ og _____.

Dere er kommet hit til (kirken nevnes) for å gi hverandre gode løfter.

Vi er samlet her for å glede oss med dere, høre løftene deres til hverandre og be om Guds velsignelse over dere.

Takk Herren, for han er god, evig varer hans miskunn.

Dette er dagen som Herren har gjort;

la oss juble og glede oss på den!

Sal 118,1.24

Det står skrevet i Salmenes bok:

Hvor dyrebar er din kjærlighet, Gud!

I skyggen av dine vinger søker menneskebarna ly.

De får nyte overfloden i ditt hus,

du lar dem drikke av din gledes bekk.

For hos deg er livets kilde,

i ditt lys ser vi lys .

Sal 36, 8-10

TALE / LØFTENE

Her kan det sies noe om betydningen av å gi hverandre gode løfter.

Paret stiller seg foran presten.

Forloverne reiser seg.

Prest: For Gud vår Skapers ansikt og i disse vitners nærvær spør jeg deg,
_____ : Vil du ha _____,

som står ved din side, som konfirmant-venn?

Svar: Ja.

*Prest: Vil du respektere og verdsette ham/henne/NN
og være vennlig og ærlig mot ham/henne/NN
i hyggelige og kjedelige dager, helt til dere er ferdige på ungdomsskolen?*

Svar: Ja.

*Prest: Likeså spør jeg deg, _____ : Vil du ha _____,
som står ved din side, som konfirmant-venn?*

Svar: Ja.

*Prest: Vil du respektere og verdsette ham ham/henne/NN
og være vennlig og ærlig mot ham/henne/NN
i hyggelige og kjedelige dager, helt til dere er ferdige på ungdomsskolen?*

Svar: Ja.

Prest: Så gi hverandre hånden på det.

Presten legger sin hånd på hendene til paret.

*For Guds ansikt og i disse vitners nærvær har dere nå lovet hverandre
at dere vil leve sammen som venner, og gitt hverandre hånden på det.*

Derfor erklærer jeg at dere er rette konfirmanter.

KORSET (RINGENE)

Gi hverandre dette korset som dere skal bære som tegn på løftet om vennskap.

FORBØNN

Gode Gud, vi takker deg for

_____ og _____
og for deres vennskap mot hverandre. Velsign deres liv som konfirmanter.

*Hjelp dem å holde de løfter de har gitt hverandre,
så deres hverdag kan fylles av tillit, åpenhet og glede.*

*Gi dem evne og vilje til å skape fred, så skolen blir et sted der ungdom
kan omgås i trygghet, og elever, lærere og ansatte kan finne fellesskap.*

*Du som er veien, sannheten og livet, la dem få vandre i din sannhet.
Du som tilgir og leger, hjelp dem å tilgi hverandre.
Du som er vennskapets kilde, gi dem og alle konfirmanter
å vokse og modnes i kjærlighet.*

FADERVÅR

Vår Far i himmelen!

La navnet ditt helliges.

La riket ditt komme.

La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.

Gi oss i dag vårt daglige brød,

og tilgi oss vår skyld, slik også vi tilgir våre skyldnere.

Og la oss ikke komme i fristelse,

men frels oss fra det onde.

For riket er ditt, og makten og æren i evighet.

Amen.

MUSIKK, SYMBOLHANDLINGER OG SALME

Familie og venner kan delta med sang, musikk eller et dikt.

VELSIGNELSEN

Prest: La oss prise Herren.

Alle reiser seg: Gud være lovet. Halleluja. Halleluja. Halleluja.

Prest: Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.

Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

Alle: Amen. Amen. Amen.

UTGANG

Paret går sammen ut av kirken.

Begravelse

INNHold OG NAVIGASJON

*Intro: «Evide Gud, hos deg er livets kilde.
I deg er det vi lever, rører oss og er til.
Bevar oss i liv og død i din kjærlighet,
ved Jesus Kristus, vår Herre.»*

Musikk i sløyfe fra sangen «Lysere enn ilden.»

I denne modulen kan det gjøres tre oppgaver i fri rekkefølge.

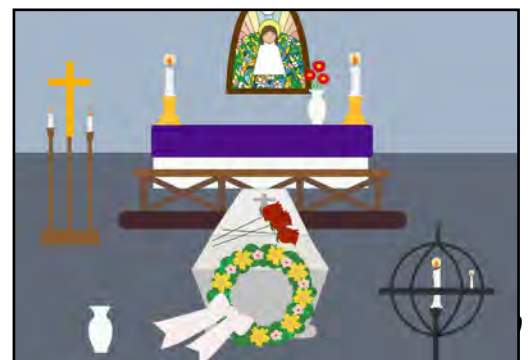
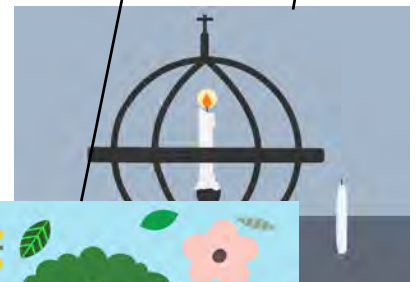
1. Legge én og én rose på kista.
ROSENE kan dras fra vasen til kista.

2. Lage en krans.
Klikk på KRANSEN ved kista: Nytt bilde av KRANS OG BLOMSTER
Klikk på blomster for å velge.
Det kan velges om igjen flere ganger.
Nye blomster erstatter de gamle.
Klikk på SLØYFE for å komme tilbake til kirkerommet.

3. Tenne étt lys i globen
Klikk på GLOBEN: Nytt bilde av bare GLOBE.
Tenne ETT LYS og sette i globen.
Når dette er gjort kommer vi tilbake til kirkerommet.

Når alle tre oppgaver er utført, avsluttes modulen av seg selv ved graven ute på kirkegården.
Kransen som er valgt, blir med ut.

*Sang:
"Sterkere enn stormen,
sterkere enn alt,
sterkere enn døden er Jesus."*

SAMMEN OM APPEN

I en begravelse er symbolene viktige.

- Blomster.
- En krans.
- Levende lys.

Det er godt å ha noe vi kan se og gjøre når vi møter det ukjente.

Dette kan dere samtale om i gruppa, etter at konfirmantene er blitt kjent med modulen.

BEGRAVELSEN - EN GOD HJELP I EN VOND TID

Avsnittene nedenfor kan brukes i en undervisningstime om begravelse.

Timen bør foregå i kirken. Til noen tema kan det brukes bilder, f.eks. av en krans, av blomster på kirkegården utenfor, m.m. Til andre tema kan det gjøres andre handlinger i rommet, f.eks. tenne et LEVENDE LYS, eller vise frem kassen med JORD og spaden til JORDFESTELSEN.

Kanskje kan dere ta bilder av KISTE og BLOMSTER en begravelse i deres egen kirke, til bruk i en slik time. Dette kan både skpe nærhet og nødvendig avstand. "Slik ser det ut når det er begravelse her."

Husk å anonymiser (retusjér) blomster-sløyfer.

En slik undervisningstime om begravelsens innhold og symbol, kan være et godt alternativ til å overlate temaet "død" til et begravelsesbyrå. Noen ganger kan dette oppleves for klinisk og for nærgående, uten at den kristne tolkningen av døden og det kristne håp kommer til sin rett.

Å samles

Å «samles» til begravelse er i seg selv et symbol. Dette er noe vi "bare gjør", og det peker samtidig på noe mer: Vi hører til sammen med hverandre. Vi hører til sammen med Gud.

Noen dyr trekker seg bort når de blir gamle eller syke, for å dø alene. Dette kan også være en naturlig reaksjon for mennesker, å isolere seg og ikke ville ha besøk. Symbolet «å samles» forteller om fellesskap. Et menneske skal ikke møte døden alene. Den syke skal bli pleiet. Når ulykken skjer, skal redningsfolkene komme. Når døden er et faktum skal familie, venner og naboer samles.

Huset

Vi er en del av naturen, men vi trenger også vern mot naturen. Vi trenger et hus. Kirken står på jorden, og peker mot himmelen. Her kan mennesker, som ellers er ukjente for hverandre, kanskje til og med uvenner, komme sammen. Vi kan legge konfliktene fra oss i våpenhuset, og innse at alle hører til på samme jord. Vi lyser fred over den dødes minne!

Graven

Graven forteller at jeg blir tatt vare på som person også etter at jeg er død. «Av jord er du kommet. Til jord skal du bli. Av jorden skal du igjen stå opp,» sier presten. Ordene om «legemets oppstandelse» betyr at jeg er både sjel og kropp. Hvis Gud og englene skal kjenne meg igjen, må jeg også få ta med meg kroppen min i døden. Ikke kjøtt og blod, ...men kropp likevel. En ytre form.

Kremasjon er ikke en kristen skikk, men ble innført for å få plass til alle på kirkegårder i byene. Urnen med aske skal etter kristen tradisjon fortsatt legges i en grav, og ikke spres for vinden eller på havet. "Å spre asken i en elv (hinduisme) eller for vinden er også et sterkt symbol: at vi er en del av en stor, stor sammenheng. Men graven er et symbol på at vi blir tatt vare på som individ.

Forestillingen om reinkarnasjon er heller ikke kristen. Jeg er den jeg er, og trenger ikke bli en annen.

Hagen

Kirkegården ligner en park eller en hage. I Bibelen brukes ordet paradiset både om hagen i skapelsesfortellingen (1 Mos 2,9 og Åp 2,7) og om himmelen. «Sannelig, i dag skal du være med meg i Paradis,» sa Jesus til en dødsdømt forbryter, som ble korsfestet sammen med ham (Luk 23,43).

I hagen vokser gress, blomster og trær. Blant blomstene summer biene, og i trærne synger fuglene. Der har de reir med egg og unger. Regnet gir vekst i jorden og solen skinner mellom bladene og skaper liv. Til kirkegården kommer vi for å minnes våre kjære og takke for livet.

Blomster og kranser

Vi pynter også kisten med blomster. Lilla blomster for sorg. Røde for kjærlighet og hvite for håp. Grønne blad og granbar er symbol på det eviggrønne. I gamle dager la man granbar langs veien til graven. Kransen er også et symbol på det evige. En sirkel har ingen begynnelse eller slutt.

Levende lys

I kirken er lyset et symbol på Jesu oppstandelse og evig liv, soloppgang og en ny begynnelse. «Da sabbaten var over, kjøpte Maria Magdalena og Maria, Jakobs mor, og Salome velluktende oljer for å gå og salve Jesus. Tidlig om morgenen den første dagen i uken kom de til graven da solen gikk opp.» (Mark 16,1-2) Derfor bruker vi levende lys ved dødsfall og ulykker, i begravelse og på kirkegården.

Den hvite kisten

Den hvite fargen på kisten er også et symbol på lyset. Den samme hvite fargen brukes på dåpskjolen, konfirmantkappen og prestens hvite kappe. Hos oss er HVITT symbol på det evige liv. I gamle dager fikk dåpsbarnet et hvitt pledd i stedet for dåpskjole. Dette ble tatt vare på hele livet, og ble så lagt over kisten i begravelsen

Adjø

Det lille ordet «adjø» handler om mer enn bare avskjed.

«A dieu» er fransk og betyr «(gå) med Gud».

Kirkegårdsvandring

AKTIVITET

Den konkrete oppgaven ved en kirkegårdsvandring er å finne SYMBOLER som er brukt på gravsteinene, og så velge ut ETT AV DEM, ta et bilde av det ...eller tegne det av, ...dersom vi ønsker å være analoge.

Nødvendig utstyr vil da være et papirark og blyant + et stykke kartong e.lign som underlag.

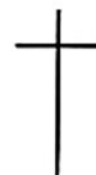
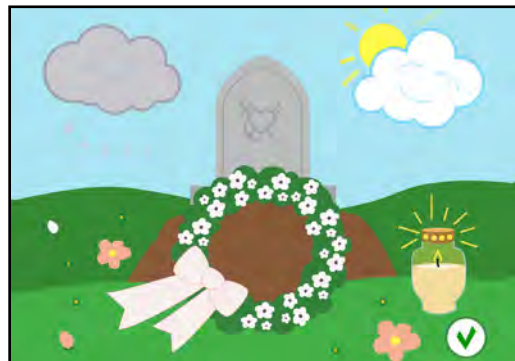
Etter vandringen kan man samles i kirken og fortelle/ vise hvilke symbol man har valgt.

En slik kirkegårdsvandring kan bli en fin opplevelse, og være utgangspunkt for videre samtale.

- Vi kommer oss ut i frisk luft. Dette betyr også at aktiviteten er væravhengig. En fin høstdag passer godt.

- Vi kan møte andre ansatte i kirken. Prosjektet kan/bør planlegges sammen med kirketjener ...og kantor, for å synge en salme i kirka før eller etterpå.

- Vi får oppleve kristne symbol i praktisk bruk. Dette kan også gi mulighet til å reflektere over hva de betyr. Er f.eks. den "halve solen" en solnedgang eller en soloppgang?

Taket / Ni sanger

Intro: «Du kan velge mellom mange fine sanger og du kan velge kven som skal spele og syngje.»

INNHOOLD OG NAVIGASJON

Alle sanger fremføres av GUTT + JENTE, med variert akkompagnement.

Spilleren kan VELGE hvem som skal høres, ved å klikke på personene som spiller og synger. Dette gir en leken variasjon.

Band

Her er vi Herre (Nos 560)

Du er hellig du er hel (Nos 287)

Når vi deler (Hamond-orgel) (Nos 608)

Jesus stiller stormen

Trø-orgel / gitar

Vi tenner lys i globen (Nos 640)

Han skapte skogen (Nos 648)

Kirkeorgel / gitar

Deg være ære (Nos 197)

Kirkeorgel / Keyboard

Lysere enn ilden (Barnesalmeboka 126)

Keyboard / Triangel / Kanon

Velsign vårt hus (Nos 763)

SAMMEN OM APPEN

På trøorgelet og kirkeorgelet kan man velge mellom tre REGISTER-KNAPPER, og oppnå ulik lyd fra orgelet. Sammen med kirkens organist kan dere se og høre kirkens eget orgel, og ulike REGISTER-VALG.

AKTIVITET

Dere kan syngje til musikken, med eller uten stemmene i appen.

Dere kan lære sangene til levende musikk. Det finnes en egen notebok m/besifring fra Eide Forlag til Norsk Salmebok.

Her er vi Herre

Salme 560 i Norsk salmebok.

T: Arne E. Sæther 1979

M: Holm W. Holmsen 1979

1 Her er vi, Herre, vi kommer til deg.
Du viser veien, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.

3 Med all vår glede, vi kommer til deg.
Du er rettferdig, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.

4 Med våre sorger, vi kommer til deg.
Du er vår trøster, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.

5 Med våre synder, vi kommer til deg.
Du er vår frelser, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.

Flere vers:

7 Lær oss å hjelpe, vi kommer til deg.
Du er barmhjertig, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.

8 Vi er din skapning, vi kommer til deg.
Bruk du oss, Herre, vi tilhører deg.
Halleluja, halleluja.)

Du er hellig du er hel

Salme 287 i Norsk salmebok.
T og M: Per Harling 1990
O: Sindre Eide 1990
A: Christer Paulsson 1990

Du er hellig. Du er hel.
Du er alltid mye mer
enn vi noengang forstår.
Du er nær oss nå.
Velsignet være du,
vår Herre og vår Gud.
Din velsignelse på jord
blir til brød på vårt bord.

Du er hellig. Du er helhet. Du er nærhet.
Hele kosmos lover deg.
Hosianna, hosianna, hosianna,
hosianna, vår Gud!

Når vi deler det brød

Salme 608 i Norsk salmebok.

T og M: Negro spiritual fra beg. av 1800-t

O: Lars Åke Lundberg 1972/Svein Ellingsen 1980

Når vi deler det brød som du oss gir,
når vi deler det brød som du oss gir,
blir vår natt vendt til dag
i din kjærlighets soloppgang.
Å, Jesus, du er vårt liv!

Når vi drikker den vin som du oss gir,
når vi drikker den vin som du oss gir,
blir vår natt vendt til dag
i din kjærlighets soloppgang.
Å, Jesus, du er vårt liv!

Når vi lovsynger deg omkring ditt bord,
når vi lovsynger deg omkring ditt bord,
blir vår natt vendt til dag
i din kjærlighets soloppgang.
Å, Jesus, du er vårt liv!

Jesus stiller stormen

Tekst: Ingebjørg M. Lyster Hentet fra BomDirri
2011 Frelsesarmeens Norge, Island og Færøyene

Stille, stille!
Laber bris, laber bris!
Frisk bris, frisk bris!
Liten kuling, liten kuling!
Liten storm, liten storm!
Full stor, full storm!
Sterk storm, sterk storm!

De hadde ikke redningsvest da stormen blåste opp.
De hadde ikke nødrakett, og ikke telefon.
Disiplene til Jesus, de ropte høyt og sa:
«Hjelp oss vi går under, dette blir vår siste dag!»

Men Jesus sov i båten og han våknet da de skrek.
Så reiste han seg bare opp og truet vinden vekk.

«Ti stille og vær rolig!» Ja, det var alt han sa.
Og bølgene, de la seg ned og stormen stilnet av.

Vi tenner lys i globen

Salme 640 i Norsk salmebok.

Tekst: Grethe Myhre Skottene, 2009.

Melodi: Carl-Andreas Næss, 2009.

Foto: Caroline Roka.

Vi tenner lys i globen vår og ber en stille bønn.
En lengsel stiger opp til Gud fra hjertets dype brør
Gi lys, gi håp og mot til dine barn.
La ditt ansikt lyse over oss.
Velsign oss med din fred.

Vi strekker kropp og sjel mor deg. Bevar oss, du vår Far.
Vårt liv er fylt av mange valg. Gi retning, Gud - gi svar.
Gi lys, gi håp og mot til dine barn.
La ditt ansikt lyse over oss.
Velsign oss med din fred.

Flere vers:

(3. Vi ber deg, kom og vær vårt lys. Du kjenner våre navn.
Kom til oss, trøstens Gud, vær nær og bær oss i din favn.
Gi lys, gi håp og mot til dine barn.
La ditt ansikt lyse over oss.
Velsign oss med din fred.

Han skapte skogen

Salme 648 i Norsk salmebok.

T Hans-Olav Mørk 1985

M Hans-Olav Mørk 1985

Han skapte skogen og han skapte vannet.
Han skapte skyers lek og vindens spill.
Han legger varsomt hånden på din panne
og sier: Det er godt at du er til.

Det ropes ut i stormer og orkaner
at han er sterk og hellig, vill og fri,
og det står skrevet i planeters baner
at visere enn han kan ingen bli.

Å, kom, vår Skaper, vi vil ta imot deg,
slik du er kommet til oss i din Sønn.
Kom, gjenreis alt som brast da vi forlot deg,
kom, vær vår frihet, Gud, det er vår bønn!

Flere vers:

3. Han ga deg livet og alt godt i gave,
ja, han er all din gledes kildevell.
Men likefullt gjør livet deg til slave
om ikke du vil ta imot ham selv.

Deg være ære

Salme 197 i Norsk salmebok.

T: Edmond L. Budry 1855

O: Arne Fjelberg 1947

M: G. Fr. Händel 1746

Deg være ære, Herre over dødens makt!
Evig skal døden være Kristus underlagt.
Lyset fyller haven, se, en engel kom,
åpnet den stengte graven, Jesu grav er tom!

Omkved:

Deg være ære,
Herre over dødens makt!
Evig skal døden være
Kristus underlagt.

Frykt ikke mere! Evig er han med.
Troens øye ser det: Han gir liv og fred.
Kristi navn er ære, seier er hans vei,
evig skal han regjere, aldri frykter jeg.

Flere vers:

2. Se, Herren lever! Salig morgenstund!
Mørkets makter bever. Trygg er troens grunn.
Jubelropet runger: Frelseren er her!
Pris ham, alle tunger, Kristus Herre er!

Lysere enn ilden

Nr 126 Barnesalmeboka.

T: Lisbeth Nilsson

O: Sverre Therkelsen

M: Carl-Bertil Agnestig

Lysere enn ilden, lysere enn alt,
lysere enn lyset er Jesus.

Sterkere enn stormen, sterkere enn alt,
sterkere enn døden er Jesus.

Mildere enn vinden, mildere enn alt,
mildere enn solskinn er Jesus.

Nærmere enn klærne, nærmere enn alt,
nærmere enn huden er Jesus.

Velsign vårt hus

Salme 763 i Norsk salmebok.

T: J. Victor Bloch 1847

M: Thomas Tallis omkr 1567/Thomas Ravenscroft 1621

Velsign vårt hus, velsign vårt bord,
velsign den hele vide jord!
Velsign oss med din milde hånd,
Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd.

Velsign vårt hus, velsign vårt bord,
velsign den hele vide jord!
Velsign oss med din milde hånd,
Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd.

Velsign vårt hus, velsign vårt bord,
velsign den hele vide jord!
Velsign oss med din milde hånd,
Gud Fader, Sønn og Hellig Ånd.

*Kan synges som tredelt kanon.
To er kanskje nok :-)*

